

DDD-004-001112 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

May/June - 2015

EC - 08 : Geography Method

Faculty Code : 004

Subject Code : 001112

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) વિભાગ-૧ના બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) વિભાગ-૨ના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખવા.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

- Instructions :** (1) All Questions are compulsory in Section-I.
(2) Do as directed for Questions of Section-II.
(3) Write both the sections in Main Answer Book.

વિભાગ - ૧

૧ નીચેના MCQsના ઉત્તર આપો :

૨૦

(૧) નિદાન શબ્દ એ કઈ વિદ્યાશાખાનો શબ્દ છે ?

- (A) વિનયન
- (B) તબીબી
- (C) શિક્ષણ
- (D) વિજ્ઞાન

(૨) કઈ પદ્ધતિમાં 'ક્રિયા દ્વારા શિક્ષણ'નો સિદ્ધાંત જોવા મળે છે ?

- (A) વ્યાખ્યાન
- (B) નિદર્શન
- (C) પ્રોજેક્ટ
- (D) સ્વાધ્યાય

(૩) કયા પાઠમાં સ્વતંત્ર મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે છે ?

- (A) વાર્ષિક
- (B) તાસ
- (C) એકમ
- (D) સેતુ

(૪) હર્બટસને કઈ પદ્ધતિની હિમાયત કરી છે ?

- (A) વાર્તા પદ્ધતિ
- (B) પ્રાદેશિક પદ્ધતિ
- (C) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ
- (D) સેમિનાર પદ્ધતિ

(૫) બ્લ્યુ પ્રિન્ટના મુખ્ય કેટલાં અંગો છે ?

- (A) 6
- (B) 5
- (C) 4
- (D) 3

(૬) પાટનગર માટે કઈ સંજ્ઞા વપરાય છે ?

- (A) •
- (B) Δ
- (C) \square
- (D) \odot

(૭) નીચેનામાંથી કોણ ભૂગોળવેત્તા નથી ?

- (A) હેનરી ફોર્ડ
- (B) ફેડરીક
- (C) ફ્રાન્સિસ ગાલ્ટ
- (D) રેટજેલ

(૮) સામાન્ય રીતે ભૂગોળખંડનું ક્ષેત્રફળ આશરે કેટલું હોય છે ?

(A) 2000 થી 2100 ચો. ફૂટ

(B) 200 થી 1800 ચો. ફૂટ

(C) 1000 થી 1200 ચો. ફૂટ

(D) 700 થી 1000 ચો. ફૂટ

(૯) વિદ્યાર્થી નદીઓનું વર્ગીકરણ કરે. આ વિશિષ્ટ હેતુ કયો સામાન્ય હેતુ દર્શાવે છે ?

(A) કૌશલ્ય

(B) જ્ઞાન

(C) સમજ

(D) ઉપયોજન

(૧૦) નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ આદર્શ પ્રશ્નપત્રનું નથી ?

(A) વિશ્વસનીયતા

(B) મધ્યમ કઠીનતા

(C) પ્રમાણભૂતતા

(D) આકર્ષકતા

(૧૧) નીચેનામાંથી કયું ભૂગોળ શિક્ષકનું કૌશલ્ય નથી ?

- (A) પ્રયોગકાર્ય
- (B) રજૂઆતમાં સ્પષ્ટતા
- (C) અલંકારિક ભાષા
- (D) વિષયનું ઊંડું જ્ઞાન

(૧૨) ચાર્ટના મુખ્યત્વે કેટલા પ્રકારો છે ?

- (A) 4
- (B) 3
- (C) 2
- (D) 5

(૧૩) વસ્તીનું માળખું - એકમ ભણાવવામાં કયા વિષયનો અનુબંધ કરશો ?

- (A) ગુજરાતી
- (B) ગણિત
- (C) હિન્દી
- (D) વિજ્ઞાન

(૧૪) પૃથ્વીનો ગોળો કેટલા સે.મી.ના વ્યાસવાળો પસંદ કરવો જોઈએ ?

- (A) 80 સે.મી.
- (B) 100 સે.મી.
- (C) 40 સે.મી.
- (D) 60 સે.મી.

(૧૫) તાસ આયોજન કયા કેળવણીકારની પંચપદી પ્રમાણે બનાવાય છે ?

- (A) બેન્જામિન
- (B) હર્બટ
- (C) રેટજેલ
- (D) મેકોન્ડે

(૧૬) નીચેનામાંથી દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન કયું છે ?

- (A) ટી.વી.
- (B) ટેપ રેકોર્ડર
- (C) ગ્રામોફોન
- (D) રેડિયો

(૧૭) પાઠ આયોજનનું પ્રથમ સોપાન કયું છે ?

- (A) હેતુકથન
- (B) સ્વાધ્યાય
- (C) વિષયાભિમુખ
- (D) મૂલ્યાંકન

(૧૮) અનુબંધને બીજા કયા નામે ઓળખાય ?

- (A) વિખંડન
- (B) સંકલિત
- (C) સમન્વય
- (D) વિઘટન

(૧૯) કોણ શિક્ષકનો નજીકનો, સદાનો ઉત્તમ સાથી છે ?

- (A) આયોજનપત્રક
- (B) કાળું પાટિયું
- (C) પાઠ્યપુસ્તક નોંધ
- (D) કસોટીપત્ર

(૨૦) ભૂગોળના નૂતન અભિગમમાં કોણ કેન્દ્રસ્થાને છે ?

- (A) ઉદ્યોગ
- (B) શિક્ષણ
- (C) પ્રકૃતિ
- (D) માનવ

વિભાગ - ૨

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : ૬
- (૧.૧) ભૂગોળનો અર્થ લખો.
(૧.૨) આગમન પદ્ધતિ એટલે શું ?
(૧.૩) અનુબંધ એટલે શું ?
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : ૧૫
- (૨.૧) એકમ - પાઠ આયોજનનાં સોપાનો જણાવો.
(૨.૨) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની મર્યાદાઓ જણાવો.
(૨.૩) ભૂગોળ શિક્ષણમાં દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોનું મહત્ત્વ લખો.
(૨.૪) ભૂગોળનો ઇતિહાસ સાથે અનુબંધ કેવી રીતે બાંધશો ?
(૨.૫) શાળામાં જરૂરી નકશાની યાદી આપો.
(૨.૬) તાસપાઠનું કા.પા. કાર્ય લખો.
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિગતે ઉત્તર લખો : ૧૫
- (૩.૧) આદર્શ પ્રશ્નપત્રનાં લક્ષણો જણાવો.
(૩.૨) ભૂગોળ ખંડ એટલે શું ? તેની સજાવટ વિશે ચર્ચો.
(૩.૩) ભૂગોળ શિક્ષણનું મહત્ત્વ લખો.
(૩.૪) તાસપાઠ અને એકમપાઠની તુલના કરો.
- ૪ (અ) નીચેનામાંથી એક પ્રશ્નનો ઉત્તર સવિસ્તર લખો : ૭
- (૧) ભૂગોળ શિક્ષણનાં ધ્યેયો જણાવી ભૂગોળ શિક્ષણ દ્વારા સાંસ્કૃતિક વારસાની સમજ અને રાષ્ટ્રીય ધ્યેય કેવી રીતે સિદ્ધ થઈ શકે ?
(૨) નીચેની પ્રયુક્તિઓ ભૂગોળ શિક્ષણમાં શી રીતે ઉપયોગી બની શકે ?
(૧) પ્રવાસ (૨) પર્યટન (૩) ફિલ્ડવર્ક (ક્ષેત્ર અભ્યાસ)
- (બ) નીચેના પ્રશ્નનો ઉત્તર સવિસ્તર લખો : ૭
- પ્રાદેશિક પદ્ધતિ અંગે નીચેની વિગતો વર્ણવો :
(૧) અર્થ (૨) અસરકારક બનાવવાના ઉપાયો (૩) લાભાલાભ.

ENGLISH VERSION

SECTION - I

1 Attempt MCQs questions : 20

- (1) The word diagnosis is derived from which educational branch ?
- (A) Arts
 - (B) Medical
 - (C) Education
 - (D) Science
- (2) In which method we can see the principle of learning by doing ?
- (A) Lecture
 - (B) Deductive
 - (C) Project
 - (D) Assignment
- (3) In which lesson independent evaluation is to be done ?
- (A) Annual
 - (B) Stray
 - (C) Unit
 - (D) Periodically

(4) Which method recommended by Hertbetson ?

- (A) Story method
- (B) Regional method
- (C) Project method
- (D) Seminar method

(5) How many main parts of Blue print ?

- (A) 6
- (B) 5
- (C) 4
- (D) 3

(6) Which signed is used for capital city ?

- (A) ●
- (B) △
- (C) □
- (D) ⊙

(7) Who is not geographer in following ?

- (A) Henery Ford
- (B) Fedreek
- (C) Francis Galt
- (D) Retjell

- (8) Generally the area of Geography room is ?
- (A) 2000 to 2100 sq. feet
 - (B) 200 to 1800 sq. feet
 - (C) 1000 to 1200 sq. feet
 - (D) 700 to 1000 sq. feet
- (9) Student can classify river which general objective is indicated by this sentence ?
- (A) Skill
 - (B) Knowledge
 - (C) Understanding
 - (D) Application
- (10) Which of the following characteristics is not of the ideal question paper ?
- (A) Reliable
 - (B) Average difficult
 - (C) Valid
 - (D) Attractive

(11) Which of the following is not skill of Geography teacher ?

- (A) Experimental skill
- (B) Clarity in presentation
- (C) Artful language
- (D) Knowledge of subject

(12) How many types of the charts ?

- (A) 4
- (B) 3
- (C) 2
- (D) 5

(13) Which subject is correlation with the lesson population method ?

- (A) Gujarati
- (B) Maths
- (C) Hindi
- (D) Science

(14) For the choose of round of earth, how many diameter of c.m. will be use ?

- (A) 80 c.m.
- (B) 100 c.m.
- (C) 40 c.m.
- (D) 60 c.m.

(15) Stray - lesson plan is make by which man as a panch-padi ?

(A) Benjamin

(B) Herbert

(C) Retjel

(D) Meconde

(16) Which is the Audio-visual aids from above this ?

(A) T.V.

(B) Tape Recorder

(C) Gramophone

(D) Radio

(17) Which is the first step of the Lesson Plan ?

(A) Statement

(B) Exercise

(C) Introduction

(D) Evaluation

(18) What is the other name of connection ?

- (A) Division
- (B) Collected
- (C) Mutual
- (D) Disperson

(19) Who is the nearest and best friend of a teacher forever ?

- (A) Lesson plan
- (B) Black board
- (C) Text book
- (D) Question paper

(20) Who is Center of point in new approches of Geography ?

- (A) Industries
- (B) Education
- (C) Nature
- (D) Human

SECTION - II

- 1** Answer the following question in short : **6**
- (1.1) Give the meaning of Geography.
 - (1.2) What is Inductive ?
 - (1.3) What is Correlation ?
- 2** Answer any five of the following questions : **15**
- (2.1) State step of unit lesson plan.
 - (2.2) State the disadvantage of project method.
 - (2.3) Give the importance of Audio - visual.
 - (2.4) How will you correlate History to Geography ?
 - (2.5) Give uses list of maps in School ?
 - (2.6) Write black board work at stray lesson ?
- 3** Answer any three of the following : **15**
- (3.1) State characteristics of ideal question paper.
 - (3.2) What is Geography room ? Discuss its arrangement.
 - (3.3) Write importance of Geography Education.
 - (3.4) Differentiate between a stray-lesson and unit lesson.
- 4** (a) Answer any one from the following questions : **7**
- (1) State the aims of Geography Education ? How we develop the national and cultural heritage understanding.
 - (2) How the following technique useful in Geography teaching ?
 - (i) travel (ii) tour (iii) field work

(b) Describe following points regarding regional method ? 7

- (1) Meaning
- (2) Suggestions for making it effective
- (3) Merits and demerits.
